
دستورالعمل تکمیل فرم های ثبت آمار و مراقبت در برنامه های حوزه سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد

طرح تحول نظام سلامت

آبان ۱۳۹۴

معاونت بهداشت

دفتر سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد

فرآیند ثبت اختلالات روانپزشکی در برنامه ادغام تشخیص و مراقبت اختلالات

روانپزشکی

فرم ثبت آمار و خدمات اختلالات روانپزشکی به صورت ماهانه در مناطق شهری و روستایی (در فرم‌های جداگانه) ثبت و هر سه ماه یکبار به ستاد دانشگاهی ارسال می‌گردد. روند ارسال اطلاعات، در روستا از خانه‌های بهداشتبه مراکز بهداشتی درمانی روستایی و در حاشیه‌ی شهر از پایگاه‌های بهداشتیبه مرکز سلامت جامعه ارسال می‌شود.

مسئول جمع آوری اطلاعات در «مراکز بهداشتی درمانی روستایی» کاردان بهداشتی، در خانه‌های بهداشتیبه‌ورز و در «پایگاه‌های بهداشتی» کارشناس مراقب سلامت خانواده خواهد بود.

پس از جمع آوری اطلاعات از مراکز بهداشتی درمانی شهرستان روند ارسال مطابق شرح وظایف کارشناس سلامت روان دانشگاه علوم پزشکی هر شش ماه به ستاد کشوری (اداره سلامت روان معاونت بهداشت) ارسال خواهد شد.

نکات مهم در ارسال اطلاعات:

- ثبت اطلاعات بیماران پس از تشخیص قطعی پزشک در پرونده خواهد بود.
- موارد ثبت در ماه‌های گذشته به صورت تجمعی (جمع عددی افراد شناسایی شده) در فرم ماه بعد با عنوان موارد تجمعی^۱ شامل مجموع موارد جدید و تجمعی ماه گذشته جهت اطلاع از تعداد بیماران خدمت گیرنده در سیستم ثبت خواهد شد.

مشخصات کلی فرم

اطلاعات مربوط به سال، ماه، نام دانشگاه، نام شهرستان، نام مرکز بهداشتی - درمانی، نام خانه‌بهداشت و پایگاه بهداشتیبه تفکیک شهر و روستا با علامت گذاری در بالای هر فرم (برنامه شهری □ / برنامه روستایی □) مشخص خواهد شد.

عدد جمعیت تحت پوشش برنامه^۲ ادغام ثبت و تشخیص اختلالات روانپزشکی درج خواهد شد و ثبت نهایی اطلاعات با درج تاریخ و امضاء کارشناس مسئول جمع‌آوری در هر سطح تکمیل می‌گردد.

^۱.Cumulative Case

^۲. نکته مهم: این عدد کسری از جمعیت شهر یا روستا است که خدمات سلامت روان در مراکز تحت پوشش سیستم مراقبت‌های اولیه بهداشت (PHC) به صورت ادغام شده ارائه می‌شود؛ به عبارتی محاسبه درصدی از افراد، که دریافت کننده خدمات بهداشت روان از جمعیت تحت پوشش هستند. در روستا جمعیت تحت پوشش PHC و در شهرها جمعیت تحت پوشش برنامه نظام تحول (جمعیت تحت پوشش مراکز جامع خدمات سلامت) درج خواهد شد.

مشخصات اصلی فرم

ستون نوع اختلال

شامل ردیف‌های ثبت اختلالات روانپزشکی سایکوتیک، افسردگی، اضطراب، صرع، معلولیت ذهنی، دمانس^۳ و سایر اختلالات شایع کودک و نوجوان^۴ که تعداد بیماران بر اساس تشخیص پزشک در گروه‌های سنی مربوطه تکمیل می‌گردد.

تعداد بیماران

شامل ستون‌های موارد جدید شناسایی شده^۵ به تفکیک گروه‌های سنی و عدد موارد تجمعی از بیماران ماه گذشته (ستون موارد تجمعی) و جمع این اعداد در ستون جمع کل

نکته مهم در ثبت اختلال:

- ◀ در صورتی که فرد پس از ویزیت پزشک با دو تشخیص ارجاع شده باشد. کارشناس مراقب سلامت خانواده/ بهوز فرد را در ردیف‌های تشخیص به صورت جداگانه ثبت می‌کند و در ماه بعد به ستون موارد تجمعی نیز انتقال داده می‌شود.
- ◀ به عنوان مثال فردی که با تشخیص معلولیت ذهنی و صرع ارجاع می‌شود یکبار در ردیف موارد جدید شناسایی شده معلولیت ذهنی مطابق با گروه سنی خود ثبت می‌شود و در همان ماه نیز در ردیف تشخیص صرع نیز در گروه سنی مربوط ثبت خواهد شد.

ستون مراقبت

شامل ثبت تعداد بار خدمات ارائه شده^۶ توسط پزشک در ستون مراقبت دارویی و تعداد بار خدمات ارائه شده توسط کارشناس سلامت روان (شامل جلسات آموزش روانشناختی بیمار و خانواده و ...)، کارشناس مراقب سلامت خانواده (شامل هر بار پیگیری مراجعه به پزشک و کارشناس سلامت روان برای بیمار و خانواده بیمار) و بهوز (شامل هر بار پیگیری مراجعه به پزشک و کارشناس سلامت روان برای بیمار و خانواده بیمار) در ستون مراقبت غیردارویی

۳. اختلال دمانس صرفاً با غربالگری و تشخیص پزشک ثبت خواهد شد.

۴. اختلالات شایع کودک و نوجوان شامل مواردی خواهد بود که توسط پزشک تایید شده و مراقبت دارویی و یا غیردارویی دریافت می‌شود.

۵. در هر ماه

۶. این عدد مربوط همه خدماتی است که توسط تیم سلامت روان شامل پزشک، روانشناس (کارشناس سلامت روان مرکز)، بهوز و کارشناس مراقب سلامت ارائه می‌شود؛مانند: ویزیت پزشک، جلسات آموزش روان شناختی، موارد پیگیری و ...)

ستون قطع پیگیری

چنانچه بیمار به هر دلیل (بهبود ، فوت ، مهاجرت و ...) برای دریافت خدمات درمانی مراجعه نکند و تحت درمان، مراقبت و پیگیری قرارنگیرد این وضعیت قطع پیگیری محسوب می‌شود. بیمار در آن ماه از سال که قطع پیگیری برای او اتفاق افتاده است در ستون قطع پیگیری ثبت^۷ و از عدد تجمعی ماه‌های بعد حذف خواهد شد.

◀ ستون بهبودی: بیمارانی که دوره درمان را کامل کردند و طبق نظر پزشک نیازی به ادامه درمان و دریافت خدمات روانشناختی ندارند.

◀ ستون فوت: برگه گواهی فوت باید به رویت پزشک و یا مسئول مرکز رسیده باشد.

◀ ستون سایر^۸: بیمارانی از ادامه درمان دارویی و غیردارویی امتناع کرده و علی‌رغم پیگیری^۹ توسط «بهورز» یا «کارشناس مراقب سلامت خانواده» مراجعه نمی‌کنند. این وضعیت شامل موارد ارجاع داده شده به مراکز تخصصی نیز می‌شود و در صورتیکه پس از ارجاع برای دریافت خدمات به سیستم مراجعه نکند، قطع پیگیری خواهند بود.

نکات مهم در قطع پیگیری:

◀ افراد پس از غربالگری و ارجاع به پزشک جهت دریافت خدمات توسط بهورز / کارشناس مراقب سلامت خانواده پیگیری خواهند شد و در صورت عدم پاسخ و یا عدم مراجعه این روند به مدت سه ماه (هر ماه یک بار) جهت یادآوری ادامه خواهد یافت و پس از آن با توجه به عدم مراجعه از ستون موارد تجمعی حذف و در ستون پیگیری ثبت می‌شود.

◀ موارد پیگیری مطابق با پروتکل حقوقی ارتباط با افراد داوطلب دریافت خدمات بهداشتی خواهد بود.

◀ در هر مرحله از ارائه خدمات در صورتی که فرد به طور مستقیم درخواست قطع پیگیری داشته باشد به جز موارد اورژانس روانپزشکی، فرد در ستون قطع پیگیری ثبت می‌شود.^{۱۰}

---

۷. افرادی که پس از سه ماه (هرماه یک بار) پیگیری از دریافت خدمات امتناع می‌کنند؛ از ستون موارد تجمعی حذف و در این ستون ثبت می‌گردند. (در صورت بازگشت مجدد جهت دریافت هرگونه خدمت در ماه‌های بعدی همان سال مجدداً در ستون موارد تجمعی ثبت خواهد شد)
۷. پزشک تیم و روانشناس در مرکز جامع سلامت فواصل پیگیری توسط بهورز و کارشناس مراقب سلامت را مشخص خواهند کرد.

۹. سه بار پیگیری با فواصل مشخص در طول دو ماه

۱۰. دستور قطع پیگیری موارد اورژانس روانپزشکی به عهده پزشک تیم سلامت است.

ستون ارجاع

در این ستون تعداد بیماری ثبت می‌شود که جهت دریافت خدمات تخصصی سرپایی یا بستری شدن از مرکز بهداشتی درمانی به سطوح بالاتر ارائه خدمت ارجاع شده باشد، شامل:

➤ ارجاع به مرکز تخصصی CAMC

➤ ارجاع به روانپزشک

➤ ارجاع برای بستری در بیمارستان

➤ سایر موارد

ارجاع بیمار به مرکز تخصصی جهت درمان سرپایی یا بستری در ستون ارجاع ثبت شده و در صورتیکه ماه بعد مجدد برای دریافت خدمات سلامت روان به مرکز سلامت جامعه / خانه بهداشت / پایگاه سلامت، مراجعه کند در ستون موارد تجمعی ثبت خواهد شد.

نکته مهم:

فرم آمار برنامه کشوری تشخیص و مراقبت اختلالات روانپزشکی مربوط به بیمارانی است که در سیستم مراقبت‌های بهداشتی و درمانی، توسط تیم سلامت خدمات دریافت می‌کنند و بیمارانی که تحت نظر مراکز خصوصی شامل بیمارستان، مطب و ... هستند در این فرم ثبت نمی‌شود.

«کلیه دستورالعمل‌ها و چک لیست‌های مرتبط در سطوح مختلف توسط دفتر سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد با همکاری و مشارکت اعضای کارگروه فنی مشورתי سلامت روان، کارشناسان فنی اداره سلامت روان و با نظارت آقای دکتر احمد حاجبی مدیر دفتر تهیه و تنظیم شده است.»

اسفند ماه ۱۳۹۴